

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-oograke dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnemu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pavšlar — falsifikator.

Steber klerikalizma in božjega namestnika v Kranju je Tomaž Pavšlar. O tem možu je »Gorenjec« v soboto razkril senzacionalno falsifikacijo.

»Pet let je že, da Tomaž Pavšlar vznemirja celo kranjsko okolico ter komandira kmete na levem in desnem bregu Save. Obeta je tem nevednim ljudem fabrike, zasluzek in razne službe, toda fabrik le ni, na mesto tega pa dobe ubogi posestniki pravde na vrat.

Ko je začel Pavšlar vlagati pri gosposki v Kranju svoje prošnje, naj se mu dovoli na veliko škodo zgornjih tovarnarjev in posestnikov velikanski jez na Savi, da bode na ta jez upregali svoje tovarne, mu je bilo treba seveda nakupiti tudi nekatere obrežne parcele. Ker mu je bilo denarja žal, pa ni kupil od posestnikov teh parcel, temveč je napravil s temi posestniki le predpogodbene, v katerih so se posestniki zavezali, da mu držijo te parcele naprodaj gotovo število let, in tako so bili posestniki zavezani, Pavšlar pa je imel proste roke ter je lahko kupil ali pa ne, kakor se mu je ljubilo; kmete za to navadno ni prav nič odškodoval.

Že takrat so nekateri previdni ljudje prorokovali, da bodo ti posestniki, ki so se Pavšlarju zavezali, še prišli v velike sitnosti, toda malokateri je to verjel in vsak se le tolažil z lepimi Pavšlarjevimi fabrikami.

A ker Pavšlar le ni dobil od gosposke nobenega dovoljenja za pravno jezo in je izgubil pravdo za pravdo — je prišla za marsikatero tako pogodbo zadnja ura in je pretekla.

Sedaj boste pa izvedeli, kako si je Pavšlar izkušal pomagati iz te zadrege.

Leta 1899. je sklenil on s posestnikom Miho Porento, po domače »Femanom«, na Bregu pogodbo take vrste, kakor smo že povedali. Po-

renta se je Pavšlarju zavezal, da mu do konca leta 1900 proda svoj log ob Savi. Župan gospod Novak z Jame je napravil pisma in dal je Pavšlarju eno pismo, drugo pismo pa Porenti. Obe pismi sta bili do pike enaki in v obeh pismih je bilo natanko zapisano, da ta obveza velja le do konca leta 1900. Ko je preteklo leto 1900, pretekla je tudi Porentova obveza. Prišel je potem neki dunajski inženér, in ker je bil Porenta že vsake obveze prost, je on od njega za pet let vzel tisti log v kupno obvezo, tako da je bil torej Porenta le dunajskemu inženérju zavezан, od Pavšlarja je bil pa popolnoma prost. Pavšlarja je to peklo, da je prišel ob to parcelo, toda prebrisal kakor je, si je znal hitro pomagati s pomočjo tinte. V svojem pismu je številko 1900 izpremenil v 1901 in tako na najkrajši način podaljšal svoji pravici življenje za eno leto. Ko je nekoč obiskal Porenta Pavšlarja, mu je ta rekel: »Ti si meni še v zavezi do konca leta 1901.« Porenta ves začuden pravi: »Oho, to pa že ne, saj sem se zavezal le do konca leta 1900.« — Pavšlar mu nato pravi: »Ne bo! Tukaj poglej moje pismo, tukaj je zapisano 1901 in jaz se držim do konca 1901.« Porenta je takoj opazil, da je Pavšlar popravil letno številko in je zmajal z glavo ter rekel: »Gospod, to ne bo šlo!« — Nato je odšel domu in si mislil, da si Pavšlar vendar ne bode upal zasledovati ga s tem ponarejenim pismom. Toda Pavšlar, predren Kakor vrabec, le ni pustil Porenta iz kremljev in mu je vedno prigoval, da mu odstopi od parcele. Na Sv. treh kraljev dan t. i. je Pavšlar počastil Porento na njegovem domu in ga je toliko časa zvijal, da mu je ta res obljudil parselo, toda z obvezo, da ga mora Pavšlar varovati vsake sitnosti, ko bi dunajski inženér zahteval tisto parselo zase. Pavšlar je potem Porento vlekel v dve odvetniški pisarni in hotel napraviti pismo tako, da bi se

izmuzal iz te sitne obvezne in da bi parcelo »log« brez sitnosti dobil v roke. Porenta pa je ostal trden, se ni ustrašil Pavšlarja in mu je pokazal figo ter mu ni hotel podpisati pisma. Sedaj je Pavšlar tožil Porento. V jamo pa ni padel Porenta, temveč padel je v njio le Pavšlar. Ko se je pred ljubljansko sodnijo začela razprava, bi moral Pavšlar pokazati dotično pismo, na katerem je ponaredil letno številko. Najprvo se je branil in rekel, da ga nima pri sebi, ker ga je bilo menda strah, toda sodišče mu je ukazalo, da mora predložiti to pismo — in Pavšlar je sedaj potegnil pismo iz žepa in ga predložil. Sodišče je takoj spoznalo, da je letna številka ponarejena, in je trdo prijelo Pavšlarja — in on je moral priponzati, da je on sam ponaredil letno številko. Pavšlar je pravdno seveda izgubil, izkazalo se je pa tudi, da je on pravi mojster s tinto in persom in da se prav nič ne ustraši, če je treba ponarejati tudi i pisma.

Sedaj bo moral Pavšlar gotovo še pred kazensko sodnijo dajati odgovor zato, da ponareja pisma, in morebiti mu bode še prav huda predla, če ga bo državni pravdnik prijel za ušesa.

Taki so ti klerikalni — poštanjaki.

Izseljevanje v Ameriko.

Naval iz cele Evrope, posebno pa še iz Italije in Avstro-Ogrske v Ameriko je čimdalje večji. Zato pa si Amerika že lahko izbira izmed izseljencev dobre elemente. Svoječasno je bila Amerika »pribežališče grešnikov«, kamor so se stekali izvržki človeške družbe. In dasi so ti ljudje delali novi domovini dovolj neprilik, morala je Amerika žnjimi potreti, ker je potrebovala delavnih rok.

Razmere so se predugačile. Si-

sezidal prav dosten nagroben spomenik; prišel je nekdo drugi, pogledal je na prijetno zgradbo in ker mu je bila pogodi, se je je kratko malo polastil ter zidal lepo sam dalje; samo streho je bilo treba še napraviti in napravil jo je; zdaj je spomenik njegov, imena tistega umetnika, ki je bil zidal do podstrešja, ne imenuje več živa duša; pokopali so ga v zgodovino... O, prijatelj, ljudje živé večjidel od same kraje! Jaz, na priliko, gledam, da vzamem človeku, ki mi pride pod roke, kolikor mogoče njegove preteklosti, njegove duše. Brez usmiljenja si izrežem svoj del iz njegove krvaveče duše, če morem, si vzamem celo. Najrajsi storim to na fin način, tako da komaj opazi mojo nakano in da komaj ve, odkod bolečina — o, jaz sem prebrisal, lepo število takih le ranjenih, okradenih duš imam že na vesti ter bogatim z ukradenim bogastvom svojo dušo, ki bi bila drugače tako uboga, tako prazna...

Tako je pripovedovala in ni videla, kako sem polagoma odpiral duri njene preteklosti, njene duše, kako sem tam gospodaril, pobiral svetle bisere, ki so ležali kar tako na tleh, in sva bila skupaj na Dunaju in

cer je še v Ameriki vedno treba vsakovrstnih delavcev, a agitacija za izseljevanje je tako razširjena, da se ni batiti, da bi izseljevanje prenehalo, če tudi se mu stavijo zakonite zaprake s pogoji.

Ravnokar je sprejel ameriški kongres zakon o naseljevanju, ki mora tudi pri nas zanimati, ker dá ravno naša dežela razmeroma največji kontingen. Za klerikalne dežele najusodnejša točka se ni sprejela v zakon. Senator Lodge je namreč predlagal, naj se zabrani naselitve v Ameriki analafetnik.

Naseliti pa se ne smejo po novem zakonu: 1. zločinci, katerim je dokazano tako hudodelstvo, ki se tudi v Ameriki kaznuje s težko ječo; politični zločinci se smejo naseliti le, ako njih kaznivost ni pokazala obenem tudi njih moralne propalosti. 2. Idioti, duševno bolni in pohabljeni. 3. Osebe, ki imajo gnušno ali nalezljivo bolezen. 4. Poligamisti in v nenavne namene se izseljujoče osebe. 5. Onemogle in stare osebe, ki si ne morejo same zaslužiti potrebne za življenje, kakor tudi osebe, ki so popolnoma brez sredstev in nimajo v Ameriki sorodnikov ali znancev. 6. Kontraktni delavci, to so taki, ki so se dali pregovoriti za izselitev, da bi v Ameriki izvršili kako pogojeno delo.

V ta namen so doobile vse ladje, ki prevažajo izseljence analog, da sprejemo le take osebe, ki se smejo po ameriških zakonih naseliti. Vsakemu izselniku se predloži pred sprejemom na ladjo pola s vprašanji o vseh naštetih točkah. Polo morata ameriški konzul in poveljnik ladje potrditi. Pri komur bi bilo količaj dvomljivo, da ne odgovarja zakonu za izseljevanje, pride pred posebno oblastnijo, ki ga bo s pomočjo tolmača podrobno preiskala.

Dasi se zdi zakon trd, vendar je bolji od dosedanjih določil. Vrhutega se lahko sedaj vsakdo pouči pred izselitvijo, dočim so dosedanja

določila razni agentje utajevale ter nevedneže skubili in propasti.

Reforme v Macedoniji.

Vkljub dejству, da si Turčija navidezno prizadeva, izvesti predlagane ji reforme, nimajo niti na Dujanu niti v Peterburgu veliko upanja, da bi se macedonsko vprašanje mirno rešilo. Računi se le v dyvma eventualitetama: Turčija bo ali vstajo hitro potlačila, ali pa se bo razvila dolgotrajna vojna, kakršna je bila v Južni Afriki. V tem slučaju pa je neizogibno, da se tudi Bolgarija zaplete v vojno, a tudi Srbija in Grška ne bodo prepustili svojih rojakov tuji usodi. Potem bi seveda preplavila vstaja ves Balkan. Ako pa bodo potem primorane prizadete velesile poseči vmes, se ne bo to nikdar zgodilo v prilog Turški, temuč le v prilog kristjanskim Macedoncem. Vse velesile pa so prišle do uverjenja, dasi tega ne povedo, da ne bodo na Balkanu zavladale poprej zdrave razmere, dokler ne odide iz Evrope zadnji turški vojak in zadnji uradnik. To nam dokazuje Kreta, kjer je najlepši mir, odkar so jo Turki ostavili. — Te dni je obiskal sultanov tajnik ruskega konzula v Mitrovici. Izročil mu je bajè sultanovo noto, v kateri pravi sultan, da ne more izvesti reform zaradi macedonskih prekučuhov. Turška vlada bi rada pred vsem imela v rokah pismeno pritrdo Rusije, da bi začela energično postopati proti vstašem. Tudi Grški se sultan zadnji čas dobrika. Turški poslanik je obiskal grškega ministrskega predsednika ter predložil sultanovo ponudbo, da se podpiše grško turška pogodba, s katero se obnovi status quo ante bellum. Istočasno je podelil sultan grškemu kralju Iftikar red v brigantih.

Politične vesti.

— Poljski klub je imel včeraj sejo ter je razpravljal o podprtavljenju

LISTEK.

Prijateljica.

Zaljubljena fantazija.

Spisal Ivan Cankar.

(Dalje.)

Misliš, da se spreminja ljudje samo od danes do jutri, da se ni mogoče spreminti od danes do včeraj, v daljnjo preteklost nazaj, tako kakor sem se spremenil jaz? Oh, jaz sem uničil tistega lepega črnokega, črnolasega fanta, izbrisal sem ga iz življenja, ni ga več in jaz sem stopil na njegovo mesto. Tako se godi na svetu zmirom. Iztegniti roko, pa se že dotaknes ob komolec človeka, ki je bil oropal svojega bližnika za lepo preteklost, potisnil ga v brezdanji nič ter se polastil njegove preteklosti in njegove prihodnosti. Čuvaj, prijatelj, svojo preteklost, čuvaj svoje življenje — iztegajo se nevidne roke grabežljivo segajo po bogastvu, ki si ga bil nakopil v teku dolgih let... Poznal sem umetnika, ki si je načrpal v trudu svoje duše lepo preteklost, na kateri je zidal počasi kačen na kamen, tako da bi si bil

trgal rože, ki so dišale, da mi je bilo motno pred očmi, motno in sladko v srcu. Čisto sem se udomačil tam, tam je bil moj dom od nekdaj in tako pozno, prijatelj, sem ga našel... No, ne govorimo — zdaj je bilo vse dobro; utrujen od dolgega žalostnega popotovanja sem nenadoma odprl duri svojega prijaznega doma, ki sem ga iskal tako dolgo, prijatelj, tako dolgo, in glej, zdaj sem se oddahnil, da bi se sladko odpočil... Kako bi me ne ljubila, če sem jo ljubil jaz?

Da opomnim mimogredje — pil je človek in gledal je Bog vedi kako; smilil se mi je in strah me je bilo. In usmili se Bog še mene — zdaj vsem, zakaj me je bilo strah. Misliš sem drugo jutro, da so bile sanje, ali kakor da bi me mahoma udarilo po čelu — niso bile sanje... Čisto sama sva bila že v gostilnici, luči so gorele zaspano, natakar je smrčal. Na stropu se je vzbudila velika muha, počasi in v širokih kolobarjih je prebrenčala dol in je brenčala okoli njegove glave. On se je ozrl nanjo in se je otožno nasmehnil. »Poznam jo,« je dejal in je zamahnal nalahko, »nani sva bila skupaj na Dunaju in

sva se sprehajala po Ringu. Zdaj je nekoliko odebela in zdi se mi, da so njene oči večje...« Nasmehnil se je bolj otožno in je zamahnil odločneje, tako da se je vrnila muha proti stropu. »Moje srce je zdaj drugod — moje življenje je nastopilo nova pot...« Muha je zadremala na stropu, on je govoril z enakomernim, brikski polnim glasom...

Vstala sva, večer se je bil že globoko nagnil. In zdaj premisli ta čudež!... Veliko večja je bila od mene, zmirom večja, in jaz, glej, sem bil zmirom manjši, capljal sem zraven nje z drobenimi koraki, njen solnčnik sem nosil v roki. Sejal sem ji komaj se do bluze, komaj se do roke, premisli, komaj še do kolena... Oh, prijatelj, črn kužek je capljal zraven nje in je nosil njen solnčnik v nežnem gobku. Tista rdeča pentlja, ki je bila nekoč na njenih laseh, je bila zdaj zavezana okoli mojega vrata... Lep večer je bil, luna je vstajala izza visokih strel, hladnejši veter je pihal od zahoda... Stopala je tako lahko in fino, moja lepa dama, privzdignila je krilo do gležnjev in je stopala lahko in fino po stopnjicah od luninih žar-

kov, po lepih svetlih stopnjicah, ki so segale do neba, v neizmernost. Še malo je zafrfotal od daleč pajčlan na njenem klobuku, zafrfotal je kakor komaj viden bel oblaček na nebu in vse je izginilo.

Kužek pa je ostal spodaj s tisto rdečo pentljko okoli vrata. Nekdo je prišel mimo in ga je brenil v stran.

Po njenem slovesu se me je polastila neizmerna žalost in sredi te žalosti se mi je zjasnilo v duši. O, prijatelj, — Bog vedi, kaj mi je bilo prišlo na misel. Ali je sploh mogoče, da bi se človek tako hitro spremeni? In celo v kužka? Nikoli še nisem bral kaj takega — toda naposled, kaj vse so iznašli ljudje v najnovejšem času! Znanost napreduje čudovito... In tudi tista rdeča pentlja se mi je prav lepo podala...

No, tako je šlo za zmirom. Jaz pa sem romal ves večer po tihih, praznih ulicah, vse križem po mestu. Prišel sem v neko dolgo vežo, tam je stal ob zidu petdeset starih, brezobnih žensk. Ogledal sem si vsako posebej in sem šel žalosten dalje.

Stopil sem na majhen vrt, mlada, bolejava, vse zaprašena drevesca so

severne železnice. Potem se je začela zaupna debata o nagodbi z Ogrsko.

Za preosnovo meščanskih šol se sestane v soboto na Dunaju uradna enketa, v kateri bodo strokovnjaki in zastopniki avtonomnih korporacij, ki zadržujejo šole.

V ogrski zbornici je zahteval včeraj grof Evgen Zichy, naj Szell razpusti zbornico ter nastopi s svojim programom pred velilce. Ako dobi med volilci večino za vojno predlogo, se bo tudi opozicija tej večini uklonila. Grof Nikolaj Zay je izstopil iz liberalne stranke, da bo mogel nastopiti proti brambni predlogi.

Umrl je bivši ogrski ministarski predsednik pl. Bitto. Zadnji čas je bil član magnatske zbornice.

Bolgarija kraljestvo? Zatrjuje se, da sta Avstrija in Rusija obljubili bolgarskemu knezu, da se Bolgarija proglaši za samostojno kraljestvo, kakor brž bode rešeno macedonsko vprašanje.

Zakaj niso Rusi l. 1878. zasedli Carigrada? General Ignatiew, predsednik slavjanskega dobrovornega društva, razglaša, da ga je car pred sklepanjem miru leta 1878. podoblasti izdelati mirovno pogodbo, vsed katere bi bili Rusi še poprej zasedli Carigrad. Le ker je Anglija za ta slučaj napovedala Rusiji vojno, je car zadnji trenotek brzojavil na bojišče, naj se mir takoj sklene.

V pruskem državnem zboru je izjavil poljski poslanec Migerski, da je greh, ako se poljske otroke sili moliti v neznanem jim jeziku. Naučni minister Studt je izjavil, da se sistem o dvojezičnosti ni obnesel, zato ga je vladu opustila, a sedanjem sistem se je povsod obnesel, kjer se ni proti ščuvalo.

Škofov preklic. Škofov Korum v Trierju je poskušal ščuvati proti državnim šolam po zgledu francoskih klerikalcev. Vlada pa je prisilila papeža, da je škofu naročil, da je svoje ščuvanje javno preklical in obžaloval.

Boji v Srednji Ameriki. Med republikama San Salvador in Honduras je prišlo do bitke, v kateri so bile čete Hondurasca premagane. General Ferrara je ubit, general Lopez pa s celim štabom ujet.

Dopisi.

Iz Haloz. »Uzor učitelj-Slomškar. »Vsi so prihajali, le njega nabolj, ko bi on vedel, kak' bolj je grdo.« Tako nekako so prepevali lansko leto oni učitelji, ki so matuirali leta 1892. na mariborskem učiteljišču, kajti izmed vseh prišel ni le eden. Kaj pa je bilo temu vzrok? No hočem na kratko razložiti. Če kdo misli, da je omenjeni »uzor Slomškar« sešteval tiste zamude, ki jih prej zapisal ni, ta se moti, moti... Nadalje če kdo misli, da se je pripravjal in koval dolgo pridigo za slovo »na cesti« od svojih

dremala tam; bilo je že pozno v noč in listje se je stresalo od zaspanosti in od hladnega vetra. Zraven vsega drevesa je stala plinova svetilka, ali brlele so tako dolgočasno, da bi se človek naslonil na katero izmed njih ter se razjokal. Nobenega gosta ni bilo na vrtu, nobenega nastakarja. Mizni prti so bili umazani in opršeni od prahu, ki ga je pričaščen veter v celih gostih oblakih preko lesene, zeleno pobarvane ograje. Tam nakonci vrta je bil nevisok podij; na podiju stoli in stojala za note in šest belo oblečenih žensk. O, prijatelj, kako mlade so bile te ženske in kako grde. Vse so bile suhe, da bi človek ne vedel, kaj z njimi. Usnje, pergament. Dirigentka je imela naočnice, gledala je izza njih, da me je stresalo; vrat njen je bil dolg, zelo dolg in jabolko se je pomikalo neprestano gor in dol. Bobnarica je bila kozava in ni imela ne obrvij, ne vejic na vekih; tudi las, zdi se mi, da ni imela; slučajno se ji je krilo malo privzdignilo in videl sem njenogog preko nogavic — o, prijatelj, ne govorimo o tem!

(Konec prih.)

ušolancev, ta se zopet moti, moti... Če pa morebiti kdo misli, da je sestavljal neki članek za »Slov. Gospodarja«, v katerem se omenjeni »uzor« povečuje v deveta nebesa, ta se še enkrat korenito moti, moti, moti in moti... Ne bi se bavili s to stvarjo, ali v omenjenem članku so bile take stvari, ki zaslужijo malo razjasnenja. Dopsnik namreč tam trdi, da v več letih, kar je tam bil val naš »uzor«, ni bil nihče kaznovan zaradi šolskih zamud. To bi bilo sicer samo na sebi jako lepo, ali stvar je nemara drugačna, kakor trde hudobni jeziki. Pa naj bo, kakor hoče, samo toliko pa je gotovo, da so malomarni starši iz sosedne šolske občine pošiljali raje svoje otroke k našemu »uzoru«, kakor v domačo šolo, ker ni bil tako — hud. Tisti članek torej ni drugačen, kakor štanjante malomarnih staršev proti šoli. In res se je že tudi nekaj takega prigodilo. Neki učitelj mi je pravil, da se je neka kmetica, ko je bila kaznovana, sklicevala na omenjeni članek. Da pride pa oni »uzor« še bolj v pravo luč, naj še omenim, da je ob prilikah, ko ni bil doma, izročil šolsko vodstvo župniku in ne ondotnemu učiteljstvu. Dolgo časa je že tudi nekje drugje lazil okoli farovža, a slednjică ga je vendar župnik vrgel ven rekoč: Marsch hinaus L... Učiteljskih časopisov itak ne bude, izvzemši »Slov. učitelja«. Vsled tolikih zaslug za ugled učiteljskega stanu itd., ga je učiteljsko društvo za ptujski okraj izključilo iz društva. In take ljudi pretežira okrajni šolski nadzornik — seveda grozen nemškutar — in okrajni šolski svet? Pač žalostno, kajti kdor take ljudi protežira, tudi... Da pa ne bi kdo misil, da je to tisti Janez Žunkovič — tudi hud »Slomškar« — sedaj pri Sv. Marjeti niže Ptuja, od katerega so trdili Mirko Šegula et tutti quanti, da je bil najbolje kvalifikovan izmed kompetentov za Sv. Marjeto, kar pa ni res! temu pa tudi povem, da se izmed vseh prejšnjih najbolj korenito moti, moti in moti...

Davek na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta.

(Dalje.)

Kot vinski mošť je obdačiti tečino, ako je na prvotnih drožeh, ako tekočina kipi in ako ima tekočina sladek okus. Peklicati je dva nepristranska zvedence, ki določata, ali je pokazana tekočina vino ali mošť.

(Dvorni kam. dekret 6. avgusta 1840 št. 29578.)

Kdor hoče užitninskemu davku od vina in mošta podvrženo obrt pričeti, skrbeti mora, da dobi poleg po obrtnem redu določenega dovoljenja politične oblasti, (koncesije) tudi dohodarstveno dovoljenje.

(§ 10 zakona iz l. 1829).

V to svrhu obrniti se je ustmeno ali pismeno do oddelka c. kr. finančne straže, v katerega okrožje spada kraj, kjer se namerava obrt pričeti, da izda na podlagi političnega dovoljenja tudi dohodarstveno dovoljenje.

Tudi kdor hoče že obstoječo obrt prenesti z jednega v drugi kraj, preskrbeti si mora spredaj navedene listine.

V tej zadevi vložene prošnje in zapisniki, kakor tudi dohodarstvena dovoljenja so koleka prosti.

(Dvorni kam. dekret 30. septembra 1841 št. 29000, fin. minist. ukaz. 30. junija 1851 št. 17089 in 30. julija 1850 št. 11451.)

Kdor le slučajno kako užitninskemu davku od vina podvrženo dejanje hoče izvršiti, temu teh listin ni treba; če se pa ta dejanja periodično ponavljajo in s tem pridobe značaj obrti, potem seveda mora dotičnik tudi imeti dohodarstveno dovoljenje.

(Dvorni kam. dekret 31. avgusta 1830 št. 29855 in 22. decembra 1830 št. 46643.)

Tako n. pr. ima vinogradnik pravico svoj vinski pridelek točiti na drobno v hiši, kjer stanuje ali v kraju kjer ga je pridelal. Izvršuje pa vino le toliko časa, da pridelek razpeča.

(Dvorne komor. dekreti 17. avgusta 1784, 10. marea 1785 in 19. februarja 1787 ter dvorne pisarne dekret z dne 3. januarja 1828 št. 3339.)

Ker se davku podvržena dejanja — prodaja vina na drobno — gotovi čas dan za dnevom ponavljajo, imeti mora dohodarstveno dovoljenje.

Posestnik proda slučajno nekoliko vina v meri pod 56 l. Ker je to dejanje slučajno in se ne bo tako hitro ponavljalo, mu dohodarstvenega dovo-

ljenja ni treba, pač pa mora dejanje zglasiti pri dacarju in odpadlo užitnino plačati.

Dohodarstveno dovoljenje izda c. kr. finančna straža na ime, na katero se glasi dovoljenje politične oblasti.

Ta okoliščina je zelo važna. Tisti, na čigar ime je izdano dohodarstveno dovoljenje je tudi za vse odgovoren, kar se v njegovi obrti zgodi.

Treba je torej premisliti vse razmere, predvsem vse strani vinske kupčije predno se odloči, ali vzame dovoljenje za izvrševanje obrti na svoje ime ali na ime svoje soproge, sina ali hčere.

Kdor ima n. pr. obrt prodaje vina na debelo, a hoče tudi pričeti vinoč, ta ne bo dobro storil, ačko bo dovoljenje prosil na svoje ime, kajti vsled kontrole pri vinoču oviran bo vsled zadnjevih kontrolnih predpisov, ki se bodo pozneje razpravljali, v kupčiji z vino na debelo, ačko slučajno kleti nim na razpolago, ki je dosti od goistne oddaljenja.

Isto velja za gostilničarja, ki ima veliko posestvo in ki neprimerno mnogo vina za družino porabi.

Brez dohodarstvenega dovoljenja, se vinoč ne sme pričeti izvrševati.

Ako kdor dohodarstveno dovoljenje zgubi, dobi drugopis brezplačno.

(Dvorni kam. dekret 22. avgusta 1834 št. 35754.)

Tri dni predno se prične izvrševati vinoč, podati je s pobiranjem užitninskega davka pooblaščenemu funkcionarju (dacarju) **popis prostorov**. (§ 12. zakona iz leta 1829).

Zakon iz leta 1829 določa v tem oziru slednje:

Užitninskemu davku podvrženi obrtnik podati mora dacarju natančen popis k obrti spadajočih prostorov z vsemi morebitnimi tajnimi zvezami prostorov med seboj, in izkaz vseh posod, ki morajo biti predpisno cimentirane, ter imenovati mora od svojih uslužbencov onega, ki nadzoruje druge. Popis prostorov je koleka prost.

K obrtnim prostorom se štejejo:

1) Prostori, v katerih se pod kontrolo postavljenia obrt izvršuje.

2) Prostori, v katerih se k obrtu prizadajoči snovi ali izdelki iz teh snovij hranijo.

3) Prostori v katerih se prodaja vrši.

4) Stanovanje obrtnika:

a) ako je s prostori pod 1, 2 in 3 imenovanimi v neposredni zvezi;

b) ako se porablja v pod 1, 2 in 3 navedene namene.

(§ 74 izvrš. naredbe k § 361 ca-

rinskega reda iz l. 1835.)

5) Vse od hiše, v kateri izvršuje vi-

ninoč, 1896 metrov oddaljene prostoro-

v v katerih ima vino ali most hranjen.

(§ 3 točka 2 predpisov konven.

kontrole). (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. marca.

Papeževa slavnost.

Predvčerajšnjim so imeli krščanski delavci svojo papeževa slavnost. Upozorili so »Slovens« sprevod po mestu z godbo na čelu. Oj, ta »slovenske« sprevoda. Tisto, ponižno, nekako sramežljivo je korakalo za godbo kakih 300 mož in fantov, držali so se kakor same »miles Jere«, kakor da bi šli za kako procesijo. O kaki navdušenosti še govora ni. Udeležniki so se nam kar smilili, ko smo jih videli tako potre. Tak o revnega sprevoda še ni videa Ljubljana — je bila soglasna sodba. Značilno je, da se noben količaj znan klerikalec ni udeležil te procesije. Kaj pa »Slovenec«. Njegovo poročilo je tako, da se mu morajo krave smejeti. Videl je celo »Narodno tiskarno« — zastrženo od policajev, dasi ni bilo drugod polica, kakor okrog nunske cerkve kjer se je zbral nekaj rado-vnednega ljudstva in je bilo mogoče, da bi se bilo klerikalcem tako godilo kakor za časa katoliškega shoda, ko so bili zasmehovani in osuvani. A ganil se ni nihče, ker se jim je klavrna družba preveč smilila.

— **Naši romarji.** Ponavljajo smo »Slovens« prosil, naj nam vendar pove imena onih, ki so pri papeževem jubileju v Rimu zastopali slovenski narod. Dasi je moral »Slovenec« vendar sprevideti, da nas zanima, kako je bil slovenski narod reprezentiran pri ti slavnosti, vendar ni ugodil naši prošnji. Na srečo je dunajski »Vaterland« v številki z dne 27. februarja priobčil vsa imena in ker je zapisnik tako zanimiv in poučljiv, se nam zdi kako umestno, da posnamemo iz njega imena slovenskih romarjev, da vsaj

naše dobro ljudstvo enkrat vidi in ve, kdo izmed nas zasluži, da se ga prišteva najpobožnejšim in najsvetješim Slovencem. Vseh romarjev je 576 in med temi 91 Slovencev (35 ženskih in 56 moških). Iz cele Avstrije 576 romarjev — to je tako malo; a da je med njimi kar 91 Slovencev — to je tako mnogo. Po tej udeležbi od slovenske strani se lahko reče, da smo najpobožnejši narod, da smo prekosili še Tirolce. Kar se tiče kvalitete naše reprezentacije se pa ne moremo ravno ponosati. Razen duhovnikov v sošle v Rim večinoma same kuharice in kriščenice. Zapisek v »Vaterlandu« nam kaže, zakaj »Slovenec« vzljud opetovanim pozivom ni hotel povedati imena tistih, ki so šli v Rim. Sram ga je. Le škoda, da v »Vaterlandu« ni povedano, kdo je šel v Rim vsled slabe svoje vesti in bridkega kesanja in kdo samo iz rado-vnednosti in za zabavo.

Tržaška šola.

Nekdo v Trstu izmisliš si je budalasto šalo, ter je nam brzojavil, da se je na sprotnik gdje. Kvedrove g. Klemenčič vstrelil. Pod utisom te brzojavke je g. Klemenčič postal »Slovenec« pismo, v katerem je nas napadal zaradi rečene brzojavke. Danes nam je g. Klemenčič telefonično sporočil, da je včeraj, ko je izvedel, da smo se informirali v Trstu in da smo bili mistificirani, ta koj brzojavil »Slovenec« in ga prosil, naj iz njegovega pisma izpušti vse napade na nas ali poštenjak »Slovenec« se za to ni zmenil, nego obdelanil dopis g. Klemenčiča v polnem obsegu. »Slovenčev« redakterji menda nimajo pojma o hotenosti.

Kako pišejo ameriški katoličani.

V Clevelandu v Ameriki izdajajo kranjski duhovniki, ki so iz raznih vzrokov morali odrediti čez morje — list »Nova domovina«. Ta list je priobčil dolg članek o našem listku »Žrtev razmer«. Koniec tega članka se glasi: »Narod sam prizna, da so bili pri deželnih vladah jako »nervozni (?)« radi onega listka. Bili so pa toliko bedasti, da so zaplenili list še le, ko je že vse stvar bila skoraj na svitem. Tem vladinim tepecem se menda ne bodo nikdar oči odprle — bedaki ne vedo, da bodo Narodovi nečistniki nekoč ravno tako padli i po vladu. Zgodovina povsod kaže, da se tako obračajo take stvari. Urednik »Naroda«, dr. Tavčar, mora pa biti grozovita propalica, da kaj takega pošilja med svet. Njemu bi se moral sploh prepovedati izdajati kak list, ker je očvidno na pol blazen človek. Upamo, da bodo sodišča potrdila zaplembo. — Tako pišejo slovenski duhovniki v Ameriki! Namesto odgovora jim naznanjam, da je dr. Tavčar že storil primerne korake, da bo ameriški sodišča že zeganim redakterjem »Nove Domovine« nekoliko v lase poseglo.

— **C. kr. slovenščina.** Ne-kateri c

njega tedna zaslišati v neki stvari pri sodišču. (Dotični sodnik bi ga bil lahko zaslišal v jetnišnicu.) — Na potu iz jetnišnice k sodišču je Odlažek ušel. Našli so blizu Maribora njegovo jetniško obleko. Dobil je torej še v Mariboru drugo obleko, ali mu jo je prijatelj preskrbel. Ko smo na Dolenskem zvedeli, da je Odlažek zopet prost, slutili smo, da bo kmalu kje v svojem revirju okolo Novega mesta in St. Jurija. Najbrže je obiskal semenj v Skočjanu prošli četrtek, ker ljudje so videli Odlažka podobnega kupovalca konj. Na glavni cesti je Odlažek vprašal postojana, aka ima revolver. Tega še ni imel. Brez njega pa ni lahko bil. Dne 8. t. m. na večer so ga orožniki zaslužili v otoški hosti in potem pri eiganih ob cesti. Hotel je pobegniti ali orožnik mu je prsi prestrelil. Se živi, a težko, da okreva. Ž njim umrje tatinska celebriteta, človek kojemu je bil šport, da se norčeje iz oblasti. Nekdo piše, da se najmodernejše ženske nahajajo v hišah st. 13, in najenergičnejši, zraven jasno nadarjeni moški pa v jetnišnicah. Slovenci imamo precej takih ljudi.

— **Celjsko pevsko društvo** priredi 15. marca v dvorani »Narodnega doma« v Celju gledališko predstavo. Uprizori se »Divji lovec«.

— **Pesvko društvo „Kolo“** v Trstu priredi v nedeljo dne 15. marca t. l. v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah koncert.

— **Restavracija na južnem kolodvoru ljubljanskem** je preveč g. Fran Pečnik, dosedaj hotelier v Šoštanju. Dosedanji restavrat gosp. Jakob Hafner odide v Gradec, kjer prevzame kolodvorsko restavraco. Gosp. Hafner je bil v vsakem oziru izborn resstavrat, ki je tako povzdignil kolodvorskou restavracio in ji pridobil velik renomé. Želimo njemu, da bi imel v Gradcu obilo sreče, sebi pa želimo, da bi bil novi restavrat vreden naslednik in tudi tako izvrsten mož kakor gosp. Hafner.

— **Izred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajnjem dež. sodišču: 1. Martin Maslač, delavec, rojen v Stolcu je petim sodelavcem v kamnolomu na Jesenicah ukradel obleke v vrednosti 57 K., potem pa pobegnil; obsojen je bil 4 meseca težke ječe. 2. Anton Gagliardi, laški delavec je dne 15. sušča t. l. v Škofjoloki grozil s tem, da je vzel iz svoje poselje velik nož in rekel na to svojemu tovarišu, da naj mu prinese 1 kilo žganja, da bo šel potem Karola Gerbeca zaklat, katerega je imel na sumu, da ga je težko telesno poškodoval, obsojen je bil na 8 mesecov težke ječe. 3. Franc Triller, delavec iz Škofjeloke je grozil svoji sorodnici vdovi Mariji Zupančič, da jo bo zaklat, ker mu ni hotela zaradi njegovega zaniknega življenja kajže izročiti, ko pa je ta hiša Marija Kopac la prodala je zopet tej grozil z besedami: »Tebe bodo k pogrebu nesli, mene bodo pa v ječu gnali. Obsojen je bil na 5 mesecov težke ječe. 4. Zaradi tativne že večkrat kaznovani Franc Pindur, delavec iz Rakovice je v mestnem logu v tinski družbi vzel dratenio mrežo in 1 krampi, katere reči je potem pridel, denar pa v družbi svojega tovariša na žganju zapil. Obsojen je bil na 2 meseca težke ječe. 5. Janez Vozel, posestnik sin v Borji je dne 18. avgusta m. l. v Senožeti z nožem napadel Štefana Ocepkina in ga težko ranil. Obsojen je bil na 5 mesecov težke ječe. Pet obtožencev pa je bilo oproščenih, ker se ni moglo dognati, da so sploh ti 10 avgusta t. l. v Šentlambertu napadli Franceta Kraljka in ga težko ranili.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca februarja zglasili so v Ljubljani na novo obrt, in sicer: Julij Kantz, Rimska cesta štev. 16, tovarno za pecivo; Terezija Keber, Pogačarjev trg, prodajo sadja in zelenjadi; Matija Herman, Stari trg št. 15, trgovino z mešanim blagom; Jakob Troha, Zaloška cesta štev. 7, branjarijo; Miha Weiss, Konjušne ulice št. 1, podkovsko kovačvo; Aleksander Boros, Šelenburgove ulice št. 7, trgovino z orientalskimi preparami; Anton Bevc, Pogačarjev trg, prodajo sadja in zelenjadi; Josip Gupar, Cesta na južno železnico št. 1, mizarško obrt; Josip Gorše, Bohoričeve ulice, branjarijo; Fran Sluga, Opeksarska cesta št. 26, prodajo piva v steklenicah; Frančiška Grčar, Sv. Jakoba nabrežje, starinski obrt; Neža Vampel, Pogačarjev trg, branjarijo; Uršula Kreč, Židovske ulice štev. 8, prodajo jedil; Alojzij Kos, Florijanske ulice štev. 24, krojaški obrt; Marija Zalaznik, Pogačarjev trg, prodajo kruha — Odgasil, oziroma faktično opustil pa je svoj obrt Alojzij Cernich, Gorupove ulice št. 4, trgovsko agenturo.

— **Mednarodna panorama.** In zopet imamo historično deželo piramid in sflingov! Egipt z najlepšimi mesti, z večno očarjujočim Nirom, s prestarimi tempelji, turškimi mozejami in bogatimi angleškimi

palačami bo pač marsikaterega obiskovalca privabil ta teden v panoramu. Posebno dijakom bodo ti živi prizori razjasnavali mrtvo zgodovino o kulturnem Egiptu in njegovem prebivalstvu. — Prihodnji teden nas po pelje panorama zopet v slikovito Tirolsko, za pozneje pa so obljudljena prelepa Plitvička jezera, ta kras Hrvatske.

— **Samomor duhovnika.** Danes zjutraj našli so sprejajalc v tivolskem gozdu na pešpoti blizu vodovodnega rezervoarja truplo nekega duhovnika in poleg njega ležati revolver. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik dr. Illner je konstatiral, da se je izvršil samomor in da je moralno truplo že čez noč ležati na poti. Pri raziskavi obleke se je našlo 128 K. 54 vin, srebrno uro z zlato verižico, zlat in več drobnarij. Truplo se je preneslo v mrtvašico k sv. Krištofu, kjer sta ga dve usmiljeni sestri iz Leoninuma agnosirali. Samomorilec je vpokojeni kapelan Ivan Mavrič, rojen leta 1847. v Metliki. Imel je srčno napako in je v zadnjem času bival v Leoninumu. Včeraj ob 5 uri je odšel iz Leoninuma in se ni več vrnil. Ustrelil se je najbrže že včeraj zvezcer, ker je bilo truplo že vse trdo. Smrtna rana se nahaja na desnem sencu.

— **Samomor majorja Daniela Bastaja.** V svojem stanovanju na Sv. Petra cesti št. 20 se je ustrelil danes ponoči krajevni polovnik ljubljanski c. in kr. major Daniel Bastaja, rojen leta 1843. v Katinovacu, občina Vranovina v zagrebškem okraju. Včeraj v mraku je prišel domov in se zaklenil v svoje stanovanje. Ker ga danes zjutraj dolgo časa ni bilz sobe, je njegova gospodinja mislila, da je bolan in ga šla klicat na vrata in ker se vzlikoval v klicanju ni oglasil, postala je po ključarju, da je vrata odprta. Našli so ga mrtvega ležati na tleh in poleg njega vojaški revolver. Ustrelil se je v srcu in bil takoj mrtev. Vzrok samomoru ni znani, najbrže pa ga je gnala v smrt bolezni. Truplo so prepeljali v vojaško mrtvašnico.

— **Navihana tatica.** Dne 4. novembra m. l. je ukradla neka brezposebna natakarica Ana Ressner, črevljarjevi ženi Frančiški Železnikarjevi, pri kateri je stanovala, zlato uro, zlato verižico z zlatim priveskom, zlat prstan in star petak. Tatica je po tativni pobegnila in dolgo je ni bilo moži izslediti. Pridajevala si je v službah nepravima imena in tudi imena Ana Ressner ni bilo pravo. Končno pa je policija izvedela, da se tatica piše Ana Mrežar in da je doma v Suduholu, občina Loka pri Zidanem mostu. V pretečenem tednu pa je nekdo zapazil Ana Mrežar v Baumannovem hotelu v Poličanah in jo spoznal, dasi je bila tudi tamkaj pod nepravim imenom v službi. O tem je izvedela tudi policija, ki je to sporolila deželnemu sodišču, katero je dalo Ano Mrežarjevo takoj aretovati. V soboto popoludne jo je orožnik pripeljal iz Poličan v Ljubljano. Ana Mrežar, ki je stara še 24 let, je prav navihana tatica in je bila tudi že večkrat zaradi tativne kaznovana.

— **Prijet slepar.** Dne 2 t. m. prijeli so blizu Kranja orožniki nekega Ivana Topolovšeka, kateri je poneveril pečat deželnega predstavstva in ga pritisnil na neko potrdilo, s katerim se spravi, da je pogorelec in je s to listino potem beračil po deželi okoli. Izvabil je ljudem precejno sveto denarja. Tako se govori, da mu je knez Windischgrätz dal nad 200 K. Ko je bežal pred orožniki, vrgel je v Savo neko knjige, v kateri je imel zapisane vse osebe, katere so mu kaj dale in koliko. Pri sodnji je priznal, da je ukradel v Ljubljani zlato uro, 2 srebrni urini in štiri zlate. Topolovšek, ki je rojen na Sladki gori v celjskem okraju in tukaj pristojen, je bil že zaradi hudo delstva goljufije in prestopka tativne kaznovan. Sedaj se nahaja v zapori pri tukajnjem deželnem sodišču.

— **Pretep v delavniči.** Včeraj ob pol 6 uri popoludne sprla sta se v svoji delavnici na Jurčičevem trgu brusača Domenik in Jakob Morocutti, stanujoča Pred Škofovijo št. 14 in je Jakob Morocutti v prepriču sunil Domenika Morottijaškarjam v desno roko in ga ranil, nakar je zgrabil Domenik Morocutti kladivo in udaril Jakoba Morocuttija v devetkrat po glavi tako, da ga je težko ranil in ga so morali prepeljati v bolnico. Dominika Morocuttija je policija aretovala.

— **Vol ušel.** Posestnik Ivan Steblaj na Karolinški zemlji št. 19, je ujel včeraj popoludne na Karolinški zemlji vola, ki je pridirjal proti Ljubljani in je najbrže ušel kakemu sejmarju. Vol je popred dva moža, ki sta ga hotela ustaviti in ujeti, prevrnil v cestni jarek. Vol se nahaja pri Steblaju v hlevu.

— **Nezgoda.** Hlapca Andreja Kepica iz Zaloge, občina Brezovica v

kamniškem okraju, je včeraj konj udaril s kopitom v glavo in ga nevarno ranil.

— **Na današnjem vojaškem naboru** je bilo v vojake potrenih 56 fantov, od teh 13 v rezervo. Na nabor jih je prišlo 170.

— **V Hrušici** je poneveril neki Ivan Posadil, 25 let star, iz Viknance na Češkem 260 kron in je po begunil.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 100 Hrvatov, 76 Srbov in 43 Slovencev.

— **Na včerajšnjem mesečnem semenju** dne 9. t. m. je bilo prigra nih 870 konj in volov, 129 krov in 42 telet, skupaj 1041 glav. Kupčija je bila vkljub zelo neugodnemu vremenu dokaj živahnna. Došlo je razun domačih kupev tudi v velikem številu kupev iz Tirolskega in z Morave.

— **Izgubljene in najdenreči.** Na Zidanem mostu je bila dne 7. t. m. najdena mala svota de narja. Lastnik naj se oglaši pri gosp. Ivanu Kuntariču v Hrušovju pri Postojni.

— **Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v mesecu februarju.** V primeri z lanskim letom imenovanega meseca, je došlo letos z natrno v več oglasil tako pri delodajalcih kakor pri delojemalcih, ter je na ta način o posredovanju z a z n a m o v a t i a p r e d e k. V primeri z prejšnjim mesecem je bilo posredovanje nekoliko manj živahno. Moškim delavcem so bili ponudeni prostori za kleparje, mizarje, vrtne delavce, največ pa prometnim uslužbencem, a dela so iskalni, natakarji, kleparji, tesarji, kurilci, trgovski pomočniki, skladniki, in drugi trgovski in hišni posli. Pri ženskem delu so dobro službe, trgovske prodajalke, natakarice, razno drugo gostilniško poslobo, kmetski posli, največ pa hišnih poslov. Vajencem so bili ponudeni prostori za vrtnarje, kovače, brivce, peke in za trgovino. Pri posredovanju t a n o v a n j e bilo mogoče v petih slučajih z vspeshom posredovati. Kakor običajno se je našalo posredovanje največ na mesto in bližnjo okolico, rešiti pa je bilo mogoče tudi več vnanjih naročil, nekatera celo na Ogrsko.

— **Najnovejše novice.** Nemška hranilnica v Pragi naznana, da ima še 54 milijonov kron na razpolago, tudi če se vse vloge v znesku 200 mil. krov vzdignejo. — Tožbo Wolfove soprote na ložitev zakona je dunajsko sodišče zavrnilo, češ, da je ostala pri možu, čeravno jo je ta že leta 1898 pretepal. — Trojni umor. V Lodu je neki delavec umoril gostilničarja Janickega, njegovo ženo in njeno prijateljico ter jih oropal za 40 rubljev. Umor se je izvršil na cesti na vozu, na kterege je Janicki vzel delavca. — Obširne rimske grobove so razkrili v Ledrotalu na Tirolskem, v katerih so našli mnogo rimskega denarja in lepotičja. — Opica je ugriznila v Budimpešti neko gospo, ki je vsled zastrupljenja kri umrla. — Plin se je razpočil v gledališču v Giessenu vsled cesarja, ki je bilo več oseb ranjenih. — Parnik se je potopil v Hamburgu z 10 možmi. — Orožnik prebodel kmeta. V Črnovki v Bukovini je orožniški stražmešter Oberhofer prebodel z bajonetom kmeta Kolbaska, ker se mu ni dovolj hitro izognil. — Največji d a v k o p l a ě v a l e c z a g r e b š k e županije je nadškof dr. Posilović, ki je obdačen s 33.345 K. — Richard Strauss, ki je koncertoval zadnjo nedeljo v Ljubljani, je sprejel engagement za New York.

— **Narodni kolek.** Če so jaka iznajdljivi glede načinov, kako dobiti denar za narodno namene. Zdaj so začeli uvajati narodne kolke in si obetajo od njih največjih dohodkov. Država za zgradbo narodnega gledališča v Brnu je prvo izdala te kolke po 2 vinaria. Kupujejo jih narodna društva in jih prilepajo na vse vstopnice k svojim priredbam. Kdor gre v gledališče, na plese, na maskarado, na dirkališče, v koncert, izkratka kamkori, kjer treba vzeći vstopnico, plača vstopnino in še 2 vinaria za narodni kolek. To je na najpriprostejši način pobiranja prispevkov za narodne namene. Morda bi ne bilo napačno, če bi se na ta način tudi pri nas poskusilo s temi kolki za kak res važen in občenamen.

— **Obozljena nuna prednica.** V sirotišnici sv. Maksimiliana v Monakovem si je pridobila uslužbenka Viljemina Wagner posebno zaupanje predstojnice pl. Heusler, tako, da ji je prednica zaupala tudi svoje intimne zadeve. Ko pa se je to prijateljstvo razdrolo, bala se je prednica, da bi jo Wagner izdal, zato ji je dala v kavo solne kislino, da bi jo zastrupila. Zdravnik si sicer uslužbenki rešili

življenje, a zdrava še danes ni. Sodisce je obsođilo pobožno nuno v šestletno je doč.

— **Samostani in bordeli.**

V pobožni Španski je največ samostanov, pa tudi največ bordelov; obe upravi živita nekako vzajemno. Prostitevje evete tako bujno, da dobiva samo mesto Madrid od nje 35—45.000 K. mesečno. Vsled optovahanju zahtev republiških strank so sedaj nekateri guvernerji podali račun, kam se steka denar iz obdobjenja prostitucije. Madridski župan noč o tem govori. Guverner v Sevilli pa je povedal, da dobi tega denarja družba Jezusovega deteta mesečnih 50 peset, služabnica Marije 25 peset, usmiljenke in sestre sv. križa po 25 peset itd. Potem takem mora greh zdrževati čednost. V Zahvalo pa dobre baje »sestre« iz sramotnih hiš za slučaj starosti in onemoglosti varno zavjetje v samostanu kot Magdalinarice. Lepa vajemnost.

— **Zoper napitnino.** Na Nemškem se je ustanovila liga proti na pitninem. V Hamburgu je začel izhajati celo časopis z naslovom O. T. to je nameč znamenje lige, in ta znak dobe gostilne in kavarne, v katerih so se odpravile napitnine — ki pobija razvado dajati napitnine. Neki angleški dopisnik dokazuje, da je v Londonu v privatnih hišah ta razvada tolika, da se mora v par dneh obiskov razdajati med posle do 200 K. Lord Rothschild je tako pristopil ligi ter dal po vseh svojih dvoranah nabiti razglas, da njegovi posli ne smejo sprejemati od nikogar napitnin.

— **Največja lokomotiva** je v Severni Ameriki. Ista je 6 metrov visoka in s tenderjem vred 24 metrov dolga ter tehta 145.000 kg. Njena peč je velika kakor soba, dimnik 1 metro širok. Rabi se za prevažanje žita. Vleče namreč 500 naloženih vagonov, t. j. vlak, ki bi bil dolg 3 kilometre ter bi odpeljal naenkrat žetev iz zemlješča 5000 hektarov.

— **Praznovanje pri nemški inteligenči.** Nele pri kmečkem prebivalstvu, temučel po mestih med izobraženimi meščani je najti na Nemškem toliko praznovanja, kakor menda pri nobenem drugem narodu. V berlinskih dnevnikih, ki jih čita inteligencia, je čitati vsak dan priporočila vedeževalk s kartami. Neki Nordenkötter je do zadnjega časa uganjal »čudadelno« zdravljenje v Berolini, kar mu je neslo na leto do 15.000 mark. Najbolj se boje Nemci »usodne« številke 13. Večina berlinskikh ulic sploh nima številke 13, ker se je iste vsak hišni posestnik branil, češ, da ne dobi strank v hiši. Mesto številke 13 je 12½ ali pa so jo sploh preskočili, kar je tudi v naslovnih knjigah označeno. V Wiesbadenu, največjem nemškem kopališču ni kabine št. 13, tudi po hotelih ni sobe ki bi nosila to številko. Nemci se »boje le Boga sicer pa nikogar« bi po nobeni ceni ne stopili v kabino ali sobo, ki bo nosila številko 13. Ker so trdno uverjeni, da bi ne prišli živi ven. Tudi molitve za ozdravljenje (Gesundbeten) ni nikjer tako razširjeno kakor pri lahkovnih Nemcih.

— **Amerikanske reklame.** Iznajdljivost Amerikancev se posebno kaže v originalnih reklamah. Neki založnik, ki je imel malo obiskovalcev, je postal v razne časopise zelo vabl

Kakor je splošno znano,
dajejo „Mauthnerjeva“ se-
mena za repo za klapo veliki
dobiček. Ravno tako izvrstna in ne-
dosegljiva so Mauthnerjeva semena za
zelenjava in cvetlie.

(309-18)

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj. borze 10. marca 1903.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100 55	100 75
4 1/2% srebrna renta . . .	100 55	100 75
4% avstr. kronska renta . . .	101 10	101 30
4% zlata . . .	121 10	121 30
4% ogrska kronska . . .	99 50	99 70
4% zlata . . .	121 60	121 75
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spleta	100—	—
4 1/2% Zadra	100—	—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902	100 80	101 80
4% češka dež. banka k. o.	99 60	100 10
4 1/2% žast. pis. gal. d. hip. b.	101 10	102 10
4 1/2% pest. kom. k. o. z	106 80	107 60
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101—	102—
4 1/2% deželne hranilnice	101—	101 80
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	101 10	102 10
4 1/2% obl. ogr. lokalne že-	100—	100 50
leznice d. dr.	99 50	100 50
4 1/2% češke ind. banke	98—	99—
4 1/2% prior. Trst-Poreč žel. k.	99 50	100 50
4 1/2% dolenski železnici	304 25	306 25
3% juž. žel. kup. 1/4	100 65	101 65
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	178—	188—
Srečke.	185—	187—
„ „ 1860 1/2 . . .	247—	251—
“ „ 1884 . . .	159 20	160 20
tizske . . .	268 25	268 50
zemlj. kred. Leminisije	259 25	263 25
“ II. ogrske hip. banke . . .	89—	91—
srbske à frs. 100—	117 80	118 50
turške . . .	19 10	20 10
Basilika srečke . . .	431—	435—
Kreditne . . .	84—	89—
Inomorske . . .	75—	78—
Krakovske . . .	75—	77—
Ljubljanske . . .	55 25	56 25
Austr. rud. križa . . .	27 50	28 50
Ogr. Radolfce . . .	74—	76—
Salcburške . . .	74—	78—
Dunajske kom. . . .	439—	443—
Deželite.	51—	52—
Državne železnice . . .	692 25	693 25
Avtro-ogrške bančne del.	1583—	1593—
Avtro. kreditne banke . . .	686 25	686 25
Ogrske . . .	742 50	743 50
Zivnostenske . . .	264 50	255 50
Premogok v Mostu (Brüx)	714—	716—
Alpinske montan . . .	389—	390—
Praške želez. ind. dr. . .	1630—	1645—
Rima-Murányi . . .	479—	480—
Trbovške prem. družbe . .	410—	414—
Avtro. oružne tov. družbe . .	347—	351—
Češke sladkorne družbe . .	151—	153—
Valute.	11 32	11 36
C. kr. cekin	19 10	19 12
20 franki	23 42	23 48
20 marke	23 98	24 06
Sovereigns	117 15	117 35
Laški bankovci	95 45	96 65
Rubli	263 25	264—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 10. marca 1903.

Termin.

	za 50 kg	K	767
Rž	50	"	677
Koruza " maj	50	"	615
" julij	50	"	622
Oves " april	50	"	609

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Svila za neveste

od 60 kr. do gld. 11:35 per meter v vseh barvah. Franko in že ocarinjeno se pošija na dom. Bogata izbera vzorce se pošije s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 3 (40-2)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. marca: Ernestina Hvala. spre-
vodnikova hči, 22 mes., Jenkove ulice št. 6,
vnetje sepičnih organov.

Dne 8. marca: Marija Potokar, kuha-
rica, 77 let, Mestni trg št. 11, vodenika.

V deželnih bolnicih:

Dne 4. marca: Ivan Massig, delavec,
34 let, Paralysis cordis. — Peter Milek,
umir guanski sprevidnik, 85 let, Dementia.

Dne 5. marca: Fran Friskovec, gostač,
75 let, Pneumonia. — Ivan Cajhen, pose-
nikov sin, 20 let, Sepsis acuta. — Josip
Kovač, hlapec, 31 let, jetika.

Dne 6. marca: Magdalena Wolf, dninarica,
60 let, pohabjenje.

Dne 7. marca: Marija Umek, dninarica,
51 let, srčna vodenika.

V hiralnici:

Dne 8. marca: Jože a Svetlin, sprevid-
nika žena, 32 let, otrpnjenje srca.

Meteorologično poročilo.

Mare	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C.	Vetrovi	Nebo
9. 9. zv.	736 3	3 0	sr. sever	oblačno	
10. 7. zj.	735 2	1 7	sl. jug	oblačno	
" 2. pop.	735 5	4 9	sr. svzvod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 26°,
normala: 25°. Mokrina v 24 urah: 1:2 mm.

Dve papigi

(zelena pritlikovca), parček, 1 leto
star, se prodasta.

Kje? pove upravnštvo »Slov.
Naroda«. (697-1)

Trgovskega pomočnika

kateri mora biti izboren prodajalec,
sprejme za svojo trgovino mešanega
blaga (678-2).

O. Homann v Radovljici.

Izdrevesnice
Jos. Lenarčiča na Vrhniku
oddaja se za spomladno saditev sledeča
tvorina:

1. Visokodebelnato drevje

najboljih preskušenih vrst, jablane in bru-
ške v lepih, zdravih in krepkih komadih
a K 0:60 do K 1—

2. pritlikavci

najboljših zimskih zimskih
hruskev, namiznih ja-
bolk in marelje v obliki piramid in palmet
z 1—3 etazami z rodnim lesom a K 150
do K 6—

3. srednje visoka debla

od izvrstnih „ringlotov“ (Reine-Claude)
a K 1—

4. lepotično drevje:

lepe do 4 m visoke
z velikim listjem a K 2—, temno-
ručecilistne bukve 2—3 m visoke
a K 4—, Thuje, koje brez poškodbe pre-
zimijo, v raznih vrstah od 60 cm do 5 m
visoke a K 1— do K 5—, Azerol-Ja-
blane a K 0:60 in razno lepotično
grimeje a K 0:60 do K 1—

Za embalažo se računajo le lastni
stroški. Cene se razumejo za blago postav-
ljeno na kolodvor na Vrhniku. (618-4)

Fredno drugod

kupite olje, poskusite prej sve-
tovoznoznamo tvrdko:

The Russian-American Oil-Company Ltd.

Ta družba razpošilja:

Olje za parne cilindre

za prevroč sopar, kakor tudi

olje za stroje in vretena.

Naša olja so čudovito cena ter se

z njimi mnogo več prihrani, kakor pa z
drugimi fabrikati te vrste, in so priznano
najboljša olja sedanjosti.

Popolna priznanja iz vse Evrope
so na razpolago. (693-1)

Zastopnik:

Mihail Kastner v Ljubljani.

Pravým pokladem
pro všecky, kdo pobílenoum v mládí nemoc-
něj, jest výtečné dílo:
Dražetau-a Sebeochrana.
České vydání po slovensky vydané německy. S 27
následky této nepravosti trpí, na tisíce lidí
v důsledku svého uzdravení. Lze je dostatí u
F. Bierer, Leipzig, Neumarkt No. 21, jakož
i každém knihkupectví.

(2788-13)

Izvežbano modištinjo

večno nemškega in slovenskega je-
zika, sprejme takoj pod ugodnimi
pogoji (696-1)

trgovina s klobuki Chiba v Celju.

„Narodna tiskarna“ proda

na svojem stavbišču v Knaflovih uli-
cah v Ljubljani

železno ograjo s kamenito podlago vred ali brez nje.

Proda se tudi nekaj tuj, I tisa-
ter nekaj smerek.

Ponudbe na upravnštvo »Slov.
Naroda« do 25. marca t. l.

Opr. št. A 399/2/5

Oklic.

Uradnik

srednje starosti, zanesljiv, s čedno
pisavo in dobrimi spričevali, zmožen
slovenščine in nemščine, izurjen v
zemljiskih knjigah, želi tako vsto-
piti v kako pisarno ali tovarno za
pisarja; prevzame tudi kako drugo
primerno službo, toda le v Ljubljani.
Ponudbe pod „uradnik“ uprav-
ništvu »Slov. Naroda«. (695-1)

Poskusite J. Klauerje